

11 Listopada 2018

NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

1918



2018

Wielka Rzeczpospolita XVII w.

Zwycięskie wojny z Rosją, Szwecją i Turcją.



Jan III Sobieski - Victoria Wiedeńska

Ku upadkowi XVIII w.



Wpływ państw ościennych – Rosji, Prus i Austrii.

Elekcja Stanisława Augusta Poniatowskiego – 1764 r.

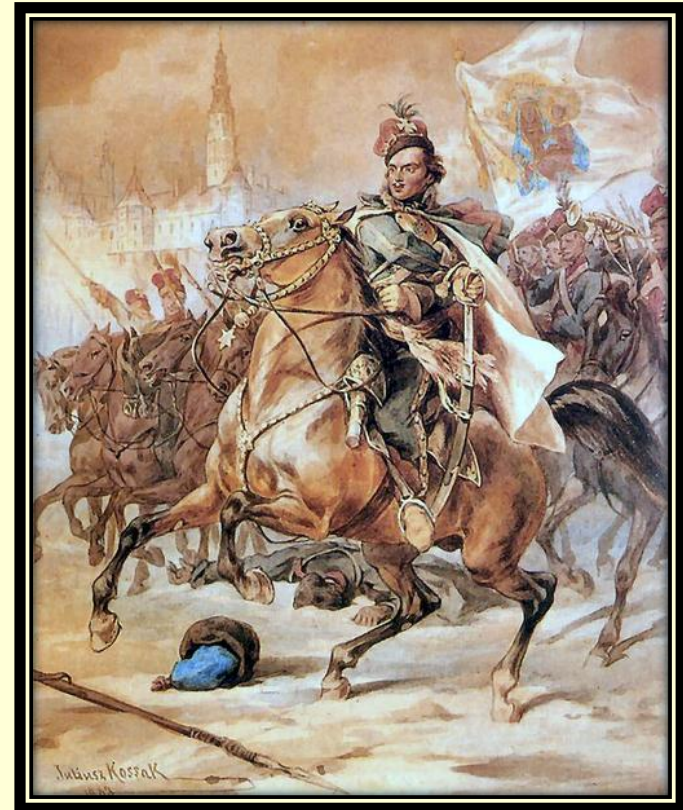
Czynniki wewnętrzne – postawa polskiej szlachty i magnaterii.



Konfederacja Barska – 1768-1772



Konfederat barski



Kazimierz Pułaski

Zbrojny związek szlachty polskiej zawiązany w Barze na Podolu w obronie wiary katolickiej i niepodległości Rzeczypospolitej skierowany przeciwko królowi Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu i popierającym go wojskom rosyjskim.

Rozbiory Polski

I Rozbiór Polski – 1772r.



Aneksja części ziem Rzeczypospolitej - Rosja, Prusy i Austria.

Próby ratowania Rzeczypospolitej

Uchwalenie Konstytucji 3 Maja 1791 r..

KONSTYTUCJA 3 MAJA

USTAWA RZĄDOWA.
PRAWO UCHWALONE.
Dnia 3 Maja, Roku 1791.

w WARSZAWIE,
w Drukarni Uporzędkowanej M. GOSLKA,
Wydawca Należownego J. K. MŁD.

1772 1793 1795 1809 1918 1920 1939 1945 2004

Stanisław Poniąkowski

Hugo Kołłątaj

Stanisław Staszic

Kazimierz Czarzoryski

Stanisław Sołtyk

Ursyn Niemcewicz

Ignacy Potocki

Adam Naruszewicz

Stanisław Małachowski

S. Kostka Potocki

J. Litawor Chreptowicz

Próby ratowania Rzeczypospolitej

Konfederacja targowicka – 1792 r.

Wojna z Rosją 1792 r. w obronie Konstytucji 3 Maja.



Bitwa pod Zieleńcami 18.VI. 1792 r.

II Rozbiór Polski – 1793 r. – Rosja, Prusy.

Próby ratowania Rzeczypospolitej

Insurekcja Kościuszkowska – 1794 r.



III Rozbiór Polski – 1795 r. – Rosja, Prusy, Austria.

Świąteczko w tunelu ...

Księstwo Warszawskie 1807-1815

Somosierra 1808

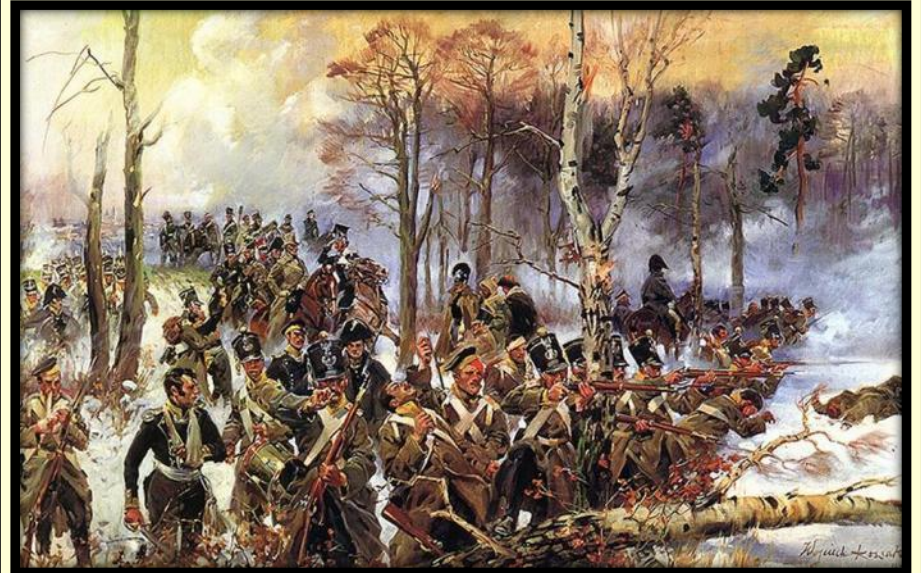


Borodino 1812



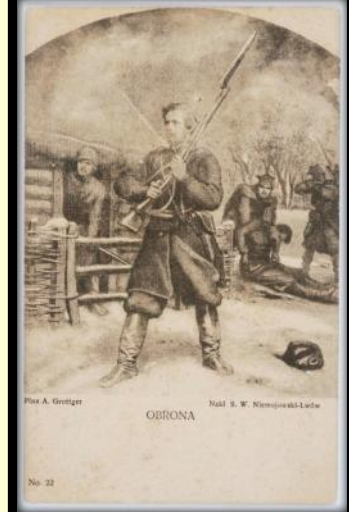
Powstanie Listopadowe – 1830 r.

Nie wykorzystana szansa

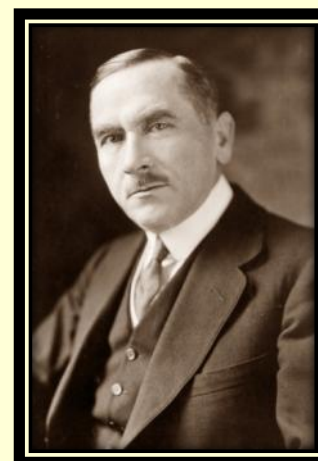
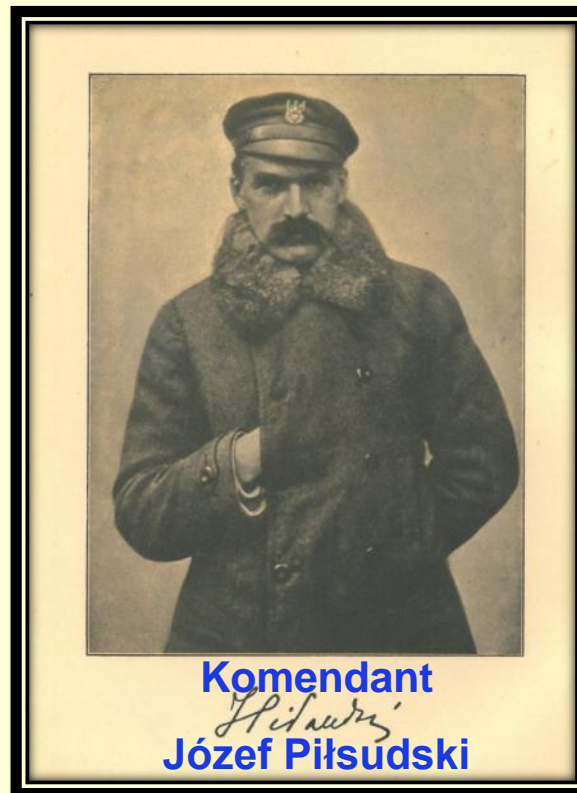
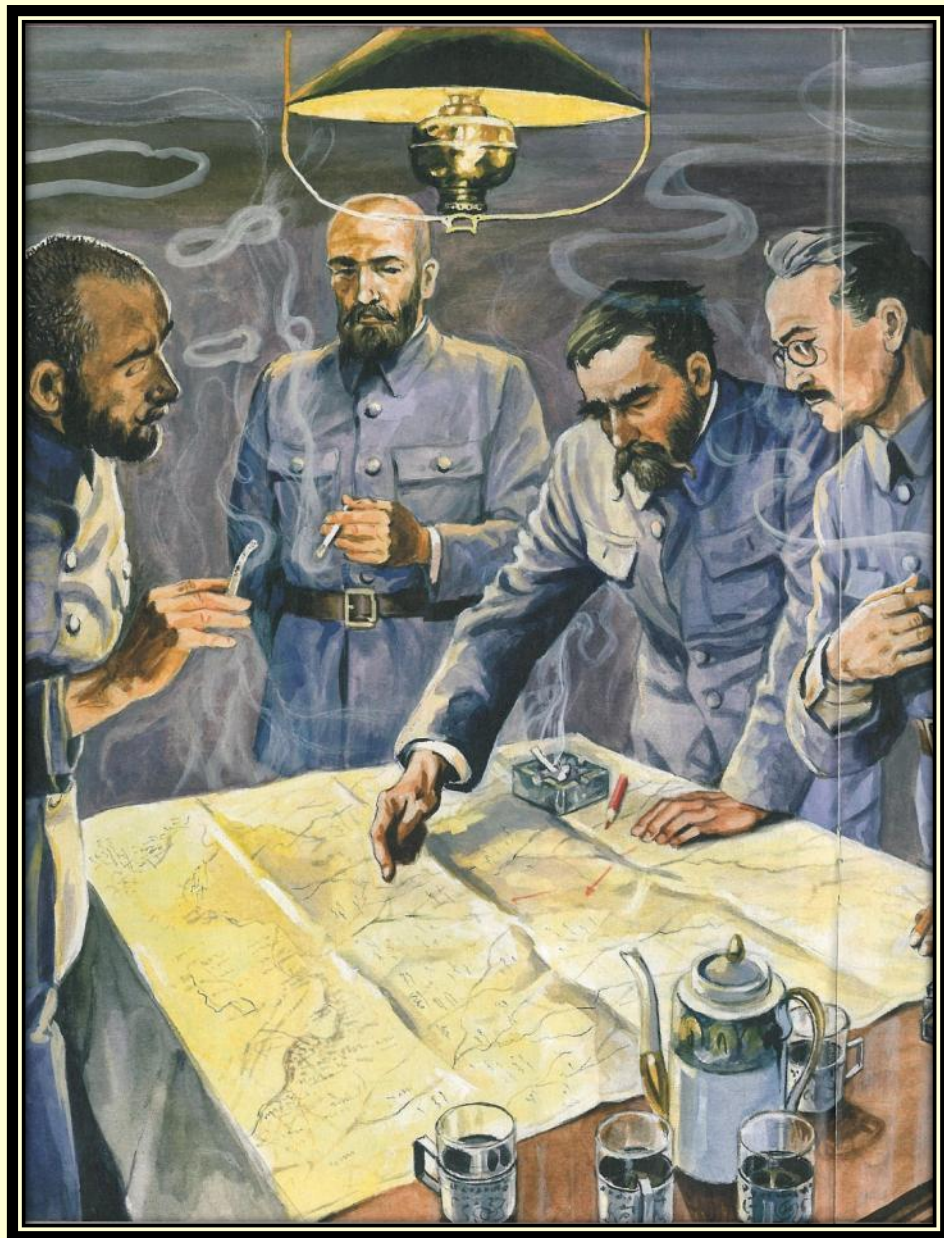


Powstanie Styczniowe 1863 r.

Stracone nadzieje



Wizja niepodległości Nowy podział sił w Europie



Roman
Dmowski

Ku Wielkiej Wojnie

PRZYGOTOWANIA ZBROJNE 1908-1914



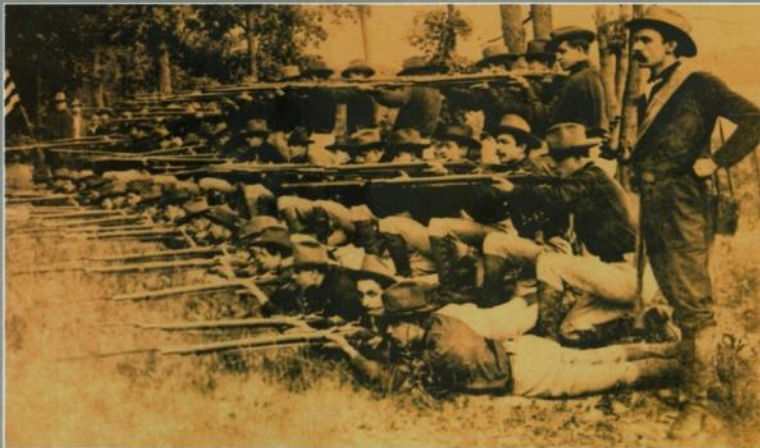
Józef Piłsudski, organizator i komendant główny organizacji strzeleckich



Kazimierz Sosnkowski, twórca Związku Walki Czynnej w 1908 r., szef sztabu Komendy Głównej Związków Strzeleckich



Władysław Sikorski – działacz ZWC i założyciel Związku Strzeleckiego we Lwowie



Zorganizowany w 1894 r. Związek Sokolstwa Polskiego w Ameryce podjął w 1910 r. inicjatywę przygotowania kadr dla przyszłej armii polskiej

Po powstaniu styczniowym 1863 r. ideę walki o niepodległość podjęli w zaborze austriackim od 1908 roku organizacje militarne: konspiracyjny Związek Walki Czynnej i jawne – Związek Strzelecki, Strzelec, Polskie Drużyny Strzeleckie, Drużyny Bartoszewskie i Polowe Drużyny Sokola.



Oddział Strzelca na ćwiczeniach, 1913 r.



Kurs podoficerski Sokola w rejonie Lwowa, 1912 r.



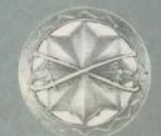
Orzeł strzelecki



Błacha Polskich Drużyn Strzeleckich



Orzeł Drużyn Bartoszewskich



Odcznaka ukończenia tajnej szkoły oficerskiej „Parasol”

Legiony Polskie ...

LEGIONY POLSKIE W BOJU, I BRYGADA 1914-1917

Po wybuchu I wojny światowej organizacje wojskowo-niepodległościowe w Galicji zostały wezwane pod broń i jako Legiony Polskie rozpoczęły działania zbrojne przeciw Rosji, usiłując wywołać powstanie w zaborze rosyjskim.



6 sierpnia 1914 r. pierwsze oddziały strzelckie wkroczyły do Królestwa Polskiego, a w kilka dni później zajęły Kielce. Sztab komendanta Józefa Piłsudskiego w wyzwolonym mieście



W maju 1915 r. I Brygada stoczyła zaciętą walkę z Rosjanami pod Konarami trącąc 700 żołnierzy



Ułani z 1 pułku ułanów konwojują jeńców rosyjskich po zwycięskiej bitwie pod Kostliuchnowką na Wołyniu, zimą 1915, gdzie walczyły wszystkie trzy brygady
Mal. S. Bieszczad



W dniach 22-25 XII 1914 r. I Brygada Legionów Polskich w sile 1600 ludzi, dowodzona przez ppłk. Kazimierza Sosnkowskiego, przeszła chwałę bojową w krwawej bitwie pod Łowczówkiem w rejonie Tamowa. Poniósł duże straty – 128 poległych i 342 rannych



Ppłk Edward Rydz-Śmigły, bliski współpracownik Józefa Piłsudskiego, dowódca 1 pułku piechoty w I Brygadzie



Ppłk Leon Berbecki, dowódca 2 pułku piechoty w I Brygadzie



Mjr Belina-Prażmowski, dowódca 1 pułku ułanów

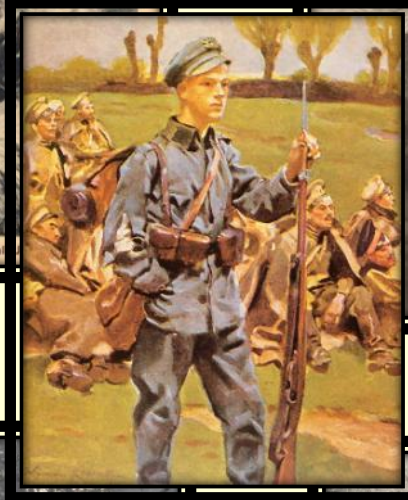
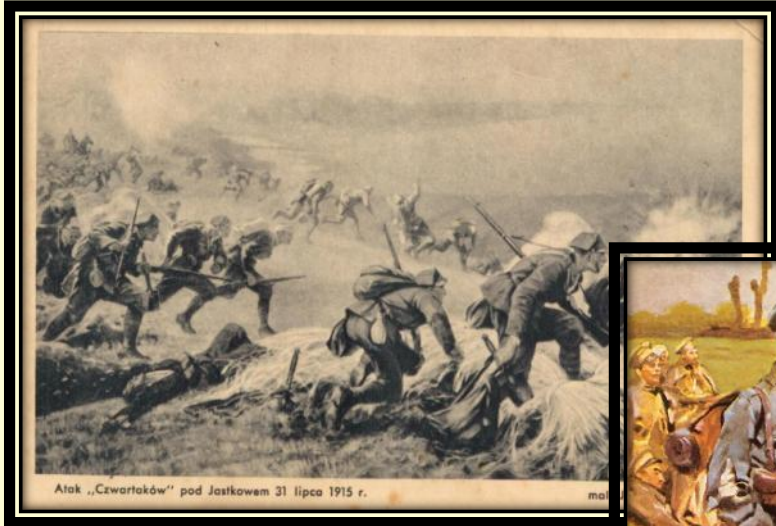
Orzeł 1 pułku ułanów I Brygady



Odnóżka „Za wierną służbę” miała rangę odznaczenia w I Brygadzie



Legiony Polskie



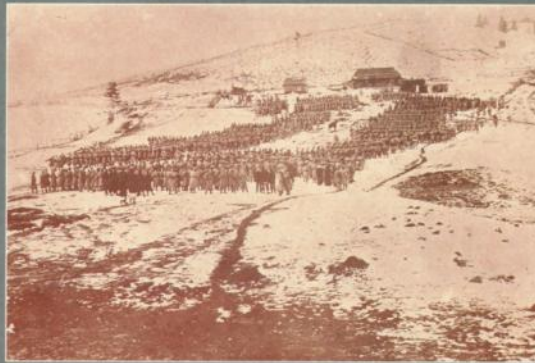
Legiony Polskie

LEGIONY POLSKIE – II i III BRYGADA

We wrześniu 1914 r. w Krakowie utworzona została II Brygada Legionów Polskich w składzie 3 i 4 pp oraz 2 p. ułanów, skierowana na front austriacko-rosyjski w Karpatach. W rok później powstała III Brygada w składzie dwóch pułków piechoty.



Żołnierze II Brygady w okopach pod Rarańczą w 1915 r.



Msza polowa w Ratajowej na froncie w Karpatach



Pik Józef Haller, dowódca II Brygady Legionów od 14 VII 1916 r.



Ostatni dowódca III Brygady Legionów plk Bolesław Roja



II Brygada stoczyła ciężkie walki na Bukowinie w 1915 r.



13 czerwca 1915 r. 2 szwadron 2 p. ułanów szarżował na okopy rosyjskie. Na placu boju pozostało kilkudziesięciu poległych ułanów, w tym dowódca szarży, rtm. Zbigniew Dunin-Wąsowicz
Mal. Wojciech Kossak



Orzeł 2 pułku ułanów



Odnazka pamiątkowa II Brygady



Odnazka pamiątkowa III Brygady

KRYZYS W LEGIONACH. POLSKA ORGANIZACJA WOJSKOWA 1917-1918

Wobec braku konkretnych działań państw centralnych w sprawie niepodległości Polski, wspierające je dotychczas Legiony Polskie odmówiły złożenia przysięgi na wierność sojusznikom. Ta patriotyczna postawa inspirowana przez J. Piłsudskiego doprowadziła do likwidacji Legionów i internowania legionistów z I i III Brygady.

Ideę legionową wspierała konspiracyjna Polska Organizacja Wojskowa powołana do życia w Warszawie w sierpniu 1914 r. Prowadziła ona akcje dywersyjne na tyłach armii rosyjskiej, tworzyła swoje struktury w Rosji i w pozostałych zaborach.



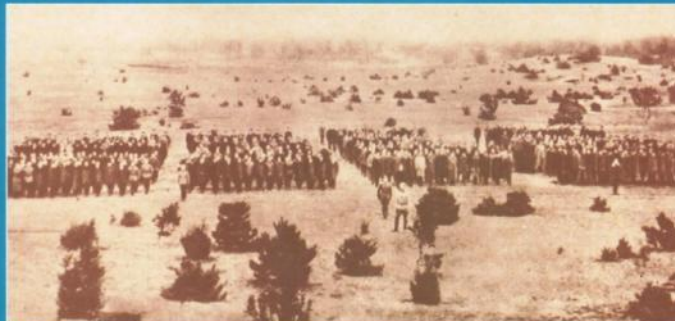
Odmowa przysięgi w 2 pułku piechoty, lipiec 1917 r.



Kierownictwo POW na ćwiczeniach w 1917 r. z udziałem komendanta Józefa Piłsudskiego



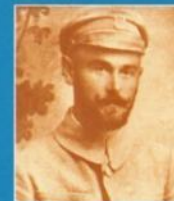
Internowanych legionistów osadzono w obozach w Szczypiornie k. Kalisza i Beniaminowie k. Zagra



Cwiczenia polowe POW pod Warszawą



Organizator i pierwszy komendant Polskiej Organizacji Wojskowej Tadeusz Żuliński



Płk Edward Rydz-Śmigły, komendant Główny POW w latach 1917-1918

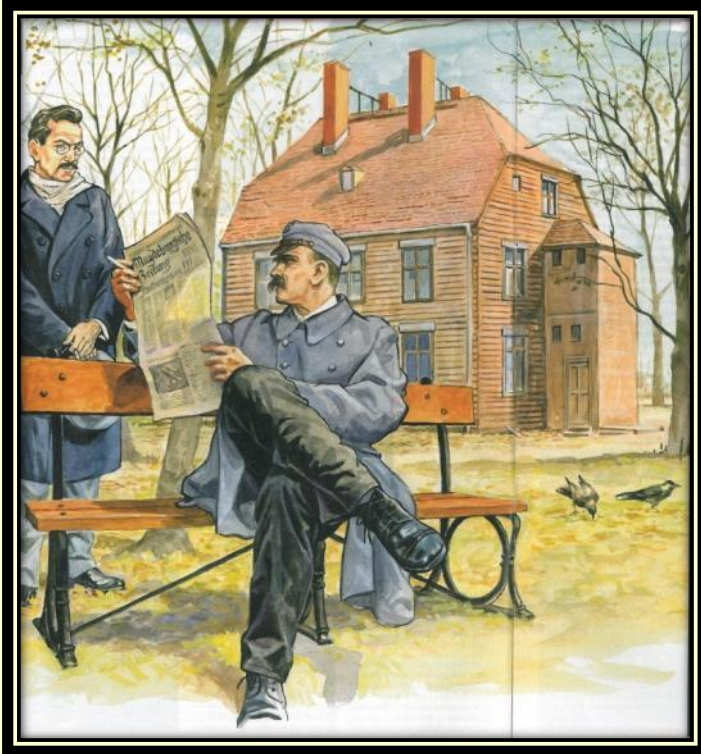


Odnznaka internowanych w Szczypiornie i Beniaminowie



Odnznaka POW

Internowanie Legionów – 1917 r.



Szczypiorno, Beniaminów, Magdeburg
Front Włoski



Po drugiej stronie frontu

FORMACJE POLSKIE W ROSJI



W październiku 1914 r. rozpoczęło się formowanie Legionu Puławskiego i Legionu Lubelskiego, z których w 1915 r. powstała Brygada Strzelców Polskich wykrwawiona na froncie rosyjsko-niemieckim



Po obaleniu caratu w Rosji w lutym 1917 r. powstały warunki do wydzielenia żołnierzy-Polaków z armii rosyjskiej w odrębne oddziały pod polskim dowództwem i z narodowymi znakami. Jedną z największych jednostek był I Korpus Polski



W latach 1917-1920 powstały w Rosji liczne formacje wojskowe od Białorusi po Syberię. Oprócz I Korpusu, rozbrojonego przez Niemców, istniał II Korpus rozbitý pod Kaniowem i III rozbrojony przez Austriaków. Z resztek rozbitych oddziałów utworzono później 4 i 5 dywizje piechoty, podległe dowódcy Armii Polskiej we Francji, które były się z bolszewikami

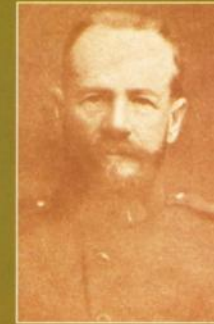
Po wybuchu I wojny światowej naczelny wódz wojsk rosyjskich, Wielki Książę Mikołaj Mikołajewicz, wydał manifest do Polaków wzywający do walki z naporem germańskim. Obudzone zostały nadzieje na możliwość utworzenia polskich oddziałów wojskowych u boku Rosji.



Organizator i dowódca I Korpusu Polskiego gen. Józef Dowbor-Muśnicki



Płk Walerian Czuma, dowódca 5 dywizji piechoty oraz Wojska Polskiego we wschodniej Rosji i na Syberii /1918-1920/



Gen. Lucjan Żeligowski, dowódca 4 dywizji piechoty na Kubaniu, wrócił na jej czele do kraju w kwietniu 1919 r.



Orzeł Wojsk Polskich w Rosji



Orzeł 1 pułku ułanów



Orzeł 4 dywizji piechoty



Oznaka pamiątkowa I Korpusu Polskiego



Jednym ze znaczących czynów zbrojnych w Rosji była zwycięska szarża 1 pułku ułanów pod Krechowcami na piechotę niemiecką 24 lipca 1917 r. Pułk stracił 20% swego stanu osobowego
Mal. Michał Bylina

Po drugiej stronie frontu

ODDZIAŁ OCHOTNICZY WE FRANCJI. PRZYGOTOWANIA ZBROJNE POLONII AMERYKAŃSKIEJ 1914-1917

Po wybuchu wojny Polacy we Francji podjęli inicjatywę utworzenia własnego oddziału wojskowego. Na skutek sprzeciwu Rosji sformowany Legion Bajonczyków wcielony został do 1 pułku Legii Cudzoziemskiej. Wykrwawiony w bitwie pod Arras w maju 1915 r. przestał istnieć.

W obliczu wojny światowej Polonia Amerykańska organizowała intensywne szkolenie bojowe ochotników do walki o niepodległość Ojczyzny.



Ochotnicy polscy we francuskich mundurach

Sztandar Bajonczyków zaprojektowany przez wybitnego rzeźbiarza kawerego Dumkowskiego, jedyny symbol narodowy oddziału, ze śladami 34 postrzałów. W jego obronie zginął chorąży Władysław Szujki



Współczesna ilustracja francuska ukazuje natarcie polskiego oddziału na froncie francusko-niemieckim



Szkolenie wojskowe najliczniejszej organizacji paramilitarnej w USA – Drużyn Bojowych Związku Sokół Polskich



W Sokolej Szkole Podchorążych w Cambridge Springs wyszkolono 500 instruktorów przyszłej armii



Francuski Krzyż Wojenny – piewsze odznaczenie na polskim sztandarze Legionu Bajonczyków



Odznaka „Przez Ocean do Legionów”



Plakietka – symbol Drużyn Bojowych Sokola

Po drugiej stronie frontu

ARMIA POLSKA WE FRANCJI



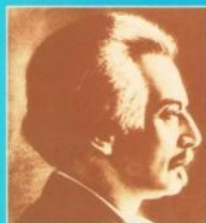
Zaprzysiężenie pierwszych ochotników z Chicago do Armii Polskiej we Francji



Wręczenie sztandarów pułkom Armii Polskiej, ufundowanych przez mieszkańców miast francuskich, 22 czerwca 1918 r.



Od 6 października 1918 r. dowódcą Armii Polskiej był gen. Józef Haller



Wybitny kompozytor i muzyk, inicjator utworzenia Armii Polskiej w Ameryce, gorący orędownik sprawy niepodległości Polski – Ignacy J. Paderewski



Defilada Armii Polskiej po przybyciu do kraju w kwietniu 1919 r.

Dekret prezydenta Francji z 4 czerwca 1917 r. zapoczątkował tworzenie autonomicznej Armii Polskiej we Francji. Jej trzonem było ponad 20 000 ochotników z Ameryki i Kanady, w tym wielu oficerów wyszkolonych na kursach i w szkołach wojskowych, organizowanych przez Polonię w USA i Kanadzie.



Obóz formowania pułków polskich we Włoszech z Polaków – jeńców austriackich. Stąd do Armii Polskiej trafiło ponad 30 000 żołnierzy



Orzeł ochotników z Ameryki



Orzeł Armii Polskiej we Francji



Odnaka oficerska Armii Polskiej



Krzyż „Ochotnikom z Ameryki”

11 Listopada 1918 r.

POLSKA NIEPODLEGŁA

Klęska państw zaborczych oraz nieprzerwanie demonstrowana orężnie wola odzyskania niepodległości przez Polaków doprowadziły do odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach niewoli. 11 listopada 1918 r. uznany został za Dzień Niepodległości i obchodzony jest jako święto narodowe.



11 XI 1918 r. konspiracyjne oddziały Polskiej Organizacji Wojskowej, zdemobilizowani żołnierze, byli legionści i młodzież rozbrajali Niemców w Warszawie i innych miastach.
Mal. Stanisław Bagierński

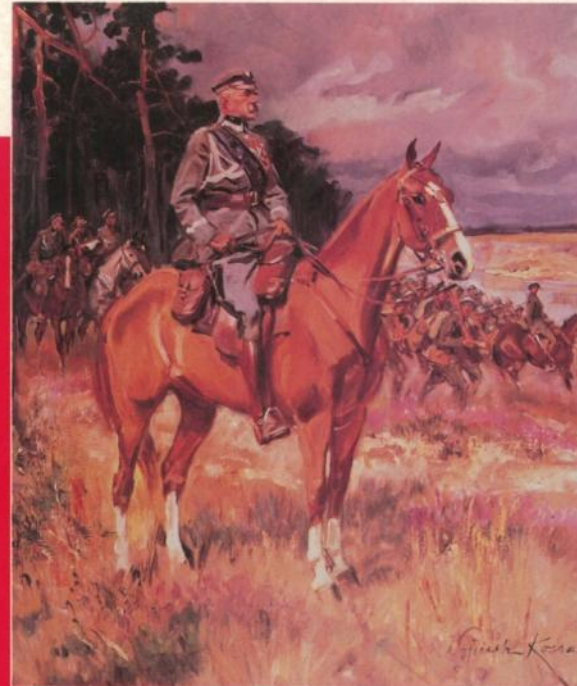


Pierwsza polska warta przed Pałacem Namiestnikowskim w Warszawie

Młodzież Krakowa spieszy ochotniczo do wojskowych szeregów



Cała władza w odrodzonym państwie złożona została w ręce Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza – Józefa Piłsudskiego, który uznany został przez naród polski za wkrzesiciela państwa
Mal. Wojciech Kossak



Orzeł z pieczęcią państwową wz. 1919



Krzyż Odnowy Odrodzenia Polski

Powstanie Wielkopolskie

PIERWSZE ZWYCIĘSKIE POWSTANIE POLSKIE

W połowie listopada 1918 r. mieszkańcy Wielkopolski rozpoczęli przygotowania zbrojne do wystąpienia przeciw Niemcom. Formowano Straże Ludowe i gromadzono broń. Powstanie wybuchło 26 XII 1918 r. w Poznaniu i wkrótce objęło całą Wielkopolskę.



Walki uliczne w Poznaniu, 26 XII 1918 r.



Do połowy lutego 1919 r. powstańcy wyzwolili większość Wielkopolski. Utworzono Armię Wielkopolską, która w kwietniu osiągnęła stan 60 000 dobrze uzbrojonych żołnierzy



Gen. Józef Dowbor-Muśnicki, dowódca Wojsk Wielkopolskich od stycznia 1919 r.



Mjr Stanisław Taczak, dowódca oddziałów powstańczych w Wielkopolsce



Z walk na froncie wielkopolskim
Mal. Jerzy Milewski



Na mocy traktatu pokojowego w Wersalu Wielkopolska i Pomorze Gdańskie zostały przyznane Polsce; z wyjątkiem Gdańska, który otrzymał status Wolnego Miasta. Symbolicznym aktem powrotu Polski nad Bałtyk były zasłubiny z morzem 10 II 1920 r.



Orzeł Wojsk Wielkopolskich



Odnazka Wojsk Wielkopolskich

WALKI O LWÓW I ŚLĄSK CIESZYŃSKI

Od chwili powstania młode państwo polskie zmuszone było toczyć walki o granice. W listopadzie 1918 r. rozpoczęła się wojna polsko-ukraińska o Lwów i Małopolskę Wschodnią. W styczniu 1919 r. Polacy odparli ataki Czechów na Śląsk Cieszyński.



Grupa „straceńców” rtm. R. Abrahama, która brała udział w zajęciu lwowskiego ratusza i wyparciu wojsk ukraińskich z miasta. Wojna trwała do lipca 1919 r.

Ppłk Leopold Lis-Kula, oficer Legionów i POW. Śmiertelnie ranny 7 III 1919 r. pod Torczynem w wojnie polsko-ukraińskiej.



Krzyż Obronców Lwowa



Odmiana „Orleńca”



Rada Narodowa Śląska Cieszyńskiego proklamowała przyłączenie tej ziemi do Polski. Rozbrojono garnizon austriacki i zbrojne przeciwstawiło się czeskim dążeniom do zajęcia Ziemi Cieszyńskiej.



Odmiana „Za obronę Śląska”



Do obrony Lwowa tłumnie stanęła młodzież polska, która zyskała sobie miano orłąt lwowskich. Mal. Wojciech Koszak

Powstania Śląskie

ŚLĄSK W WALCE O POWRÓT DO POLSKI 1919-1921

Mimo żądania powrotu Śląska do Polski konferencja pokojowa w Wersalu zdecydowała przeprowadzenie tam plebiscytu. Rozczarowanie tą decyzją, potęgowane terrorem niemieckim, doprowadziło do wybuchu I powstania śląskiego w sierpniu 1919 r.



Oddział powstańców śląskich



Niepomyślny wynik plebiscytu przeprowadzonego w marcu 1921 r. i uporczywe dążenie mieszkańców Śląska do zjednoczenia z Polską doprowadziły do wybuchu największego III powstania śląskiego, w którym siły powstańcze osiągnęły 50 000 ludzi



Śląski Krzyż Powstańczy



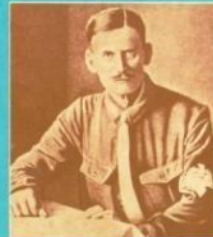
Krzyż Waleczności i Zasługi



Po niepowodzeniu I powstania lud Śląska chwycił za broń powtórnie w sierpniu 1920 r.



Wojciech Korfianty, działacz śląski, komisarz plebiscytowy, jeden z czołowych przywódców powstań śląskich



Ppłk Maciej Mielżyński, naczelny dowódca sił powstańczych w III powstaniu śląskim



Sukcesem III powstania śląskiego było przyznanie Polsce praw do najbardziej uprzemysłowionej części Śląska, zamieszkałego przez 40% mieszkańców tej ziemi. 20 VI 1922 r. na Śląsk wkroczyło Wojsko Polskie prowadzone przez gen. Stanisława Szeptyckiego

Wojna polsko-bolszewicka

WOJNA Z ROSJĄ SOWIECKĄ 1919-1920



Na rozkaz Naczelnego Wodza, J. Piłsudskiego, Wojsko Polskie podjęło w lutym 1919 r. działania bojowe w celu odepchnięcia Rosji Sowieckiej na wschód i obrony kresów wschodnich.



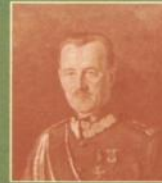
Naczelnny Wódz Józef Piłsudski przyjął 19 czerwca 1920 r. stopień Pierwszego Marszałka Polski



Gen. Edward Rydz-Śmigły, jeden z najważniejszych dowódców polskich w wojnie polsko-rosyjskiej



Gen. Stanisław Szeptycki, dowódca Frontu Litewsko-Białoruskiego, prowadził zwycięskie operacje nad Berezyną, później dowódca Frontu Południowo-Wschodniego



Gen. Władysław Sikorski, dowódca 3 i 5 armii, przyczynił się w walnie do zwycięstwa nad Wisłą



Do długotrwałej i najcięższej walki przyszło stoczyć Polakom z napierającą od wschodu Armią Czerwoną, dążącą do rozprzestrzenienia rewolucji bolszewickiej w Europie.

W kwietniu 1920 r. rządy Polski i Ukrainy zawarły porozumienie o wspólnych działaniach przeciwko ekspansji Rosji Sowieckiej. Polsko-ukraińskie działania zbrojne pod naczelnym dowództwem J. Piłsudskiego doprowadziły do wyzwolenia Kijowa w maju 1920 r.



Zimą 1919 r. dwie dywizje piechoty pospieszyły na pomoc Łotwie, wyzwalając Dyneburg



14 maja 1920 r. sowiecki Front Zachodni rozpoczął kontrofensywę na Mińsk i Mołodeczno, a w czerwcu Front Południowo-Zachodni przelamał obronę polską na Ukrainie. Rozpoczął się odwrót Wojsk Polskich



Orzeł wojskowy wz. 1919



Odnazka pilota wojskowego wz. 1919

Wojna polsko-bolszewicka. Nasza Rodzina



Wojna polsko-bolszewicka

DECYDUJĄCE O LOSACH POLSKI I EUROPY ZWYCIĘSTWO W 1920 R.



Saperzy polscy na drodze odwrotu pod Fedorową, lipiec 1920 r.



Do walki z sowiecką armią konną utworzono w rejonie Zamościa grupę kawalerii gen. Jana Sawickiego. Jednym ze zwycięskich starć była bitwa pod Wołodarką. Mal. Michał Wisznicki



Do historii przeszła bohaterska trzydniowa bitwa pod Radzyminem na przedpolach Warszawy. Przełomowy dzień bitwy – 15 sierpnia – obchodzony jest jako Święto Wojska Polskiego

Wojska polskie, mimo mężnej obrony, ustępowały pod naporem przeważających sił sowieckich, w tym groźnej Armii Konnej S. Budionnego. W sierpniu zagrożona została Warszawa. Cały naród wezwany został do obrony.



O świcie 16 sierpnia przeszła do kontrofensywy znad Wieprza grupa uderzeniowa kierowana osobiście przez Marszałka J. Piłsudskiego. Zagrożone odcięciem wojska bolszewickie pod Warszawą rozpoczęły paniczny odwrot na wschód



Wojsko Polskie przeszło do działań pościgowych. We wrześniu 1920 r. przełamany został opór Rosjan nad Niemnem. Pod Zamościem pobita została Armia Konna Budionnego



W drugą rocznicę niepodległości zwycięzki Naczelny Wódz Józef Piłsudski otrzymał butawę marszałkowską



Order Wirtuti Militari



Krzyż Walecznych, ustanowiony w 1920 r.

Rzeczpospolita Niepodległa

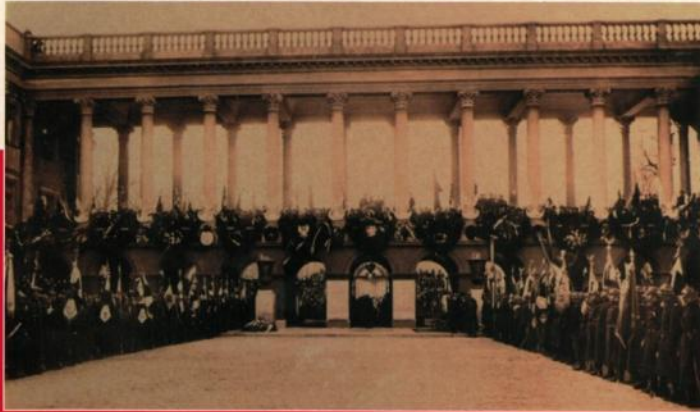
POLSKA W GRANICACH Z 1923 R.

18 marca 1921 r. podpisany został w Rydze traktat pokojowy z Rosją. Ostatecznie ukształtowane zostały granice odrodzonego Państwa Polskiego o powierzchni 388,4 km² i 27 000 000 mieszkańców.

Polska sprzed 1939 r.



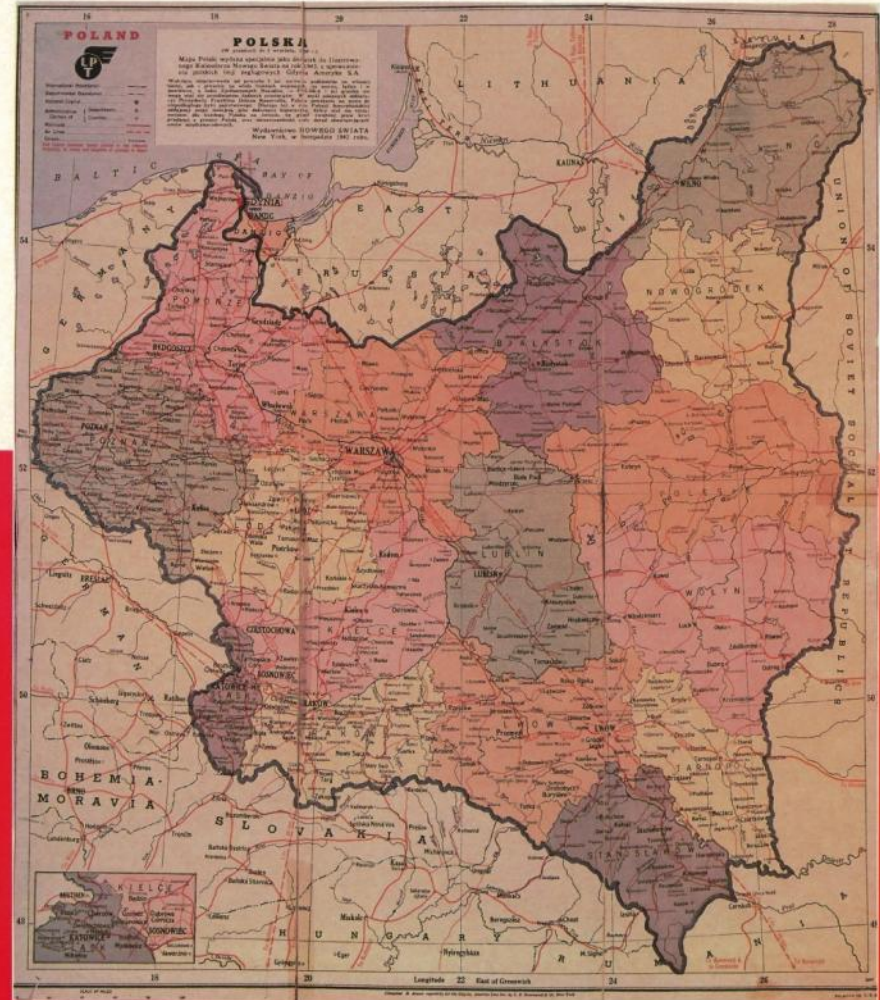
Herb Państwa Polskiego z 1926 r.



Grób Nieznanego Żołnierza ustanowiony w 1925 r. jako hołd wszystkim poległym w walce o Niepodległą Polskę



Krzyż Niepodległości ustanowiony w 1930 r.



Marszałek Józef Piłsudski

Narodowe Święto Niepodległości

